

“Democracy and Its Discontents”

In cooperation with:

Stanford | **CDDRL** Center on Democracy,
Development, and the Rule of Law

Media Coverage Report

The “Democracy and Its Discontents” conference, held at Central European University in Budapest October 9-10, 2015 jointly with the Center on Democracy, Development and the Rule of Law (CDDRL) at Stanford University, received a great deal of Hungarian media attention – 36 items in total, including 1 television report, 5 print media articles (all Hungarian national daily newspapers), and 30 online articles. Media coverage focused on opening remarks by Francis Fukuyama, director of CDDRL.

Results of press interviews with Fukuyama:

Index.hu (Hungary’s leading online news portal):

In a Decade, Liberal Democracy Will Be Over for Good

http://index.hu/kulfold/2015/10/10/francis_fukuyama_interju/

Translation here:

<http://www.ceu.edu/article/2015-10-14/fukuyama-speaks-ceu-about-future-liberal-democracy>

Vs.hu (prominent liberal online news portal):

If the European Union Doesn’t Deal With the Situation, Democracy Could Be in Danger

<http://vs.hu/kozelet/osszes/ha-az-eu-nem-kezeli-a-helyzetet-veszelybe-kerulhet-a-demokracia-1009#!s10>

Additional coverage:

Much of the coverage was pickups of the story by MTI, Hungary’s state-run news agency:

Fukuyama Shocked by Viktor Orbán’s Illiberal Democracy Speech

Here published in English: <http://www.politics.hu/20151012/francis-fukuyama-speaks-at-conference-of-central-european-university/>

Coverage included:

http://index.hu/belfold/2015/10/09/ceu_konferencia_demokracia_fukuyama/

<http://mno.hu/kulfold/fukuyama-valsagban-van-a-demokracia-1308332>

<http://figyelo.hu/cikkek/424626-fukuyamat-sokkolta-orban>

<http://nol.hu/belfold/fukuyamat-sokkolta-orban-csalodott-magyarorszagban-1567935>

<http://24.hu/kozelet/2015/10/09/fukuyama-orban-illiberalizmus-ellentmond-europa-normainak/>

<http://www.atv.hu/kulfold/20151009-fukuyama-az-igeny-a-demokraciara-toretlen>

http://magyarhirlap.hu/cikk/37519/A_demokratikus_modell_valsagat_eljuk_Fukuyama_szerint

http://www.ma.hu/kulfold/262999/Francis_Fukuyama_sokkolt_a_magyar_illiberalis_demokraciarol_szolo_beszed

[http://www.pecsiujsg.hu/pecs/hir/vilag-bulvar/fukuyama-a-demokratikus-modell-valsagban-van?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed:+pecsiujsg+\(PA%C5%A0csi+A?jsAAg\)](http://www.pecsiujsg.hu/pecs/hir/vilag-bulvar/fukuyama-a-demokratikus-modell-valsagban-van?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed:+pecsiujsg+(PA%C5%A0csi+A?jsAAg))

http://gondola.hu/hirek/178540-Fukuyama_a_demokratikus_modell_valsagban_van.html

http://webradio.hu/hirek/it-tudomany/francis_fukuyama_a_demokratikus_modell_valsagban_van

<http://propeller.hu/itthon/3162123-fukuyama-sokkolt-orban-viktor-beszede>

<http://www.szuperinfo.hu/francis-fukuyama-a-demokratikus-modell-valsagban-van/2932295>

<http://szegedma.hu/hir/szeged/2015/10/francis-fukuyama-a-demokratikus-modell-valsagban-van.html>

<http://www.mon.hu/francis-fukuyama-a-demokratikus-modell-valsagban-van/2932295>

<http://www.mixonline.hu/Cikk.aspx?id=117770>

http://www.napi.hu/magyar_gazdasag/sokkolta_orban_a_vilaghiru_tudost.604310.html

<http://444.hu/2015/10/09/akkor-most-tenyleg-annyi-a-demokraciaknak>

<http://nepszava.hu/cikk/1072735-fukuyamat-sokkolta-orban-illiberalizmus/>

<http://nepszava.hu/cikk/1072749-politikai-uzenetek-zagrabba/>

<http://www.stop.hu/kulfold/francis-fukuyama-szerint-a-demokratikus-modell-valsagban-van/1367827/>

<http://www.stop.hu/belfold/orbannel-elszaladt-a-dakota-lo/1367923/>

http://magyarhirlap.hu/cikk/37578/Valsagban_van_a_liberalis_demokracia

<http://librarius.hu/2015/10/10/librarius-francis-fukuyama-filozofust-sokkolta-orban-viktor-beszede/>

<http://gepnarancs.hu/2015/10/fukuyamat-sokkolta-orban-viktor-illiberalizmus/>

http://mandiner.hu/cikk/20151010_francis_fukuyama_egy_evtizeden_belul_veguk_van_az_illiberalis_demokraciaknak

<http://hirtv.hu/ahirtvhirei/sokkolta-orban-viktor-kijelentese-1308294>

Print and television coverage:

Hir TV – Evening News (10.9.2015. 9.09 p.m. *Magyarország letért az unios utrol*) **TV**

Nepszabadsag (10.10.2015. p.3. *Sokkolta Orban Fukuyamat*) **print**

Magyar Hirlap (10.10.2015. p.5. *"Valsagban van a liberalis demokracia"*) **print**

Nepszava (10.10.2015. pp.1,3. *Fukuyamat sokkolta az illiberalis fordulat*) **print**

Magyar Nemzet (10.10.2015. pp.1,13. *Fukuyama a demokracia valsagarol*) **print**

Magyar Idok (10.16.2015. p.11. *Fukuyama, a liberalis elhajlo*) **print**

litikával tudna kilábalni az euróövezet válságából” – mondta a professzor, ám ehhez az intézmények túl gyengék. Bezzeg abba, hogy „milyen címke legyen a sajtón”, beszélhet a brüsszeli bürokrácia, ami nem meglepő módon sok európai polgárt az örületbe kerget.

Az Egyesült Államok problémája ennek épp az ellenkezője, ott olyan sok „fék és ellensúly” van a rendszerben, hogy már-már működésképtelen. Az amerikai modell a kisebbséget védi a többség akaratától. Ez alapvetően jó, ám sokszor ahhoz vezet, hogy ésszerű ügyeket sem lehet átvinni – ennek oktatási példája a fegyvertartás korlátozásának kudarca.

Kérdésre válaszolva Fukuyama elmondta, az új magyar alaptörvényt szerinte a westminsteri modelltől mintázták, ám a hasonlóság közel sem teljes. Nagy-Britanniának gyakorlatilag nincs írott alkotmánya, és nincsenek kimondott fékek és ellensúlyok a rendszerben. Mégis működik: a többség tiszteletben tartja a kisebbséget, a kormánypárt nem nyomja el az ellenzékét. Ezzel szemben a magyar alaptörvényben rögzítették ezeket az eszközöket. „A hivatalos szabályok fontosak, de nagyon eltérően lehet ezeket használni és kihasználni, akár arra is, hogy az ellenzékét ellehetetlenítsék” – mondta Fukuyama, aki szerint a magyar demokrácia problémái nem az alkotmányból vagy az intézményrendszer felépítéséből származnak. Szerinte egyetlen dolog számít: a politikai kultúra. *(Körműves Anita)*

Politikai kultúra

Sokkolta Orbán Fukuyamát

Csalódást okozott Magyarországon Francis Fukuyamának. Az amerikai politológus és közgazdász a Közép-európai Egyetemen pénteken tartott előadásában felidézte, hogy amikor 1989-ben, életében először hazánkban járt, egyértelműnek tűnt, a rendszerváltás demokráciához vezet. Még öt évvel ezelőtt is úgy tetszett, hogy ez egy „teljesen problémamentes” ország. És nem csak az alapvető demokratikus intézményrendszer működése okozott neki csalódást: az, hogy Orbán Viktor miniszterelnökként nyíltan kimondta, az illiberális államokat tekinti példaképnek, „sokkolta” Fukuyamát.

A 62 éves politológus jelenleg a kaliforniai Stanford Egyetem Demokrácia, Fejlődés és Jogállam Központjának igazgatója. Fukuyama úgy látja, a világon mindenütt elégedetlenek az emberek a jelenlegi intézményrendszerrel és ellittel. Még a működő demokráciák is nyomás alatt vannak, a lakosság Európában és az Egyesült Államokban több beleszólást kér a döntésekbe. Ennek egyik jele, hogy az európai polgárok szélsőjobboldali, euroszeptikus pártokat szavaznak be az Európai Parlamentbe, sőt a jól működő Skandináviában is előretör a szélsőjobb.

Fukuyama szerint az Európai Unióban rosszul súlyozták, milyen területeken kapjon erős hatalmat Brüsszel, és miben maradjon erőtlenség. „Az EU csak közös fiskális po-

Francis Fukuyama szerint már nem vagyunk „problémamentesek”

FOTÓ: MTI - BALOGH ZOLTÁN

Fukuyama a demokrácia válságáról

■ BALOGH ROLAND

Válságban van a demokratikus modell, ám kérdés az, hogy a teljes intézményrendszert vagy csak bizonyos részeit érinti-e mindez – mondta tegnap a Közép-európai

Egyetemen (CEU) tartott előadásában Francis Fukuyama. Az amerikai politológus-közgazdász szerint érezhető egyfajta kiábrándulás a demokratikus rendszerből, amit gazdasági recesszió is tetéz, de hogy ez így összességében döntő

fordulat-e, vagy sem, az még nem látszik pontosan. Az amerikai Stanford Egyetem oktatója szerint azt azonban mindenképpen figyelembe kell venni, hogy ezek a gondok nemcsak az Egyesült Államok és az EU között más-más eredetűek, de

országoként is változnak. Mint mondta, miközben az Egyesült Államokban a kisebbségek gátolnak bizonyos folyamatokat, addig az EU-ban ennek épp az ellenette figyelhető meg.

[FUKUYAMA...] FOLYTATÁS A 13. OLDALON >

Fukuyama kritikája

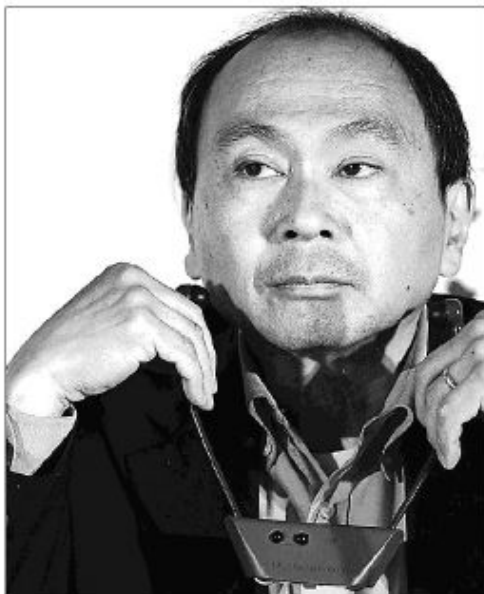
Nyugati lapok paneljeit is felmondta az amerikai politológus

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL >

Példaként hozta fel, hogy az elszaporodó egyetemilövöldözések kapcsán hiába akarja az amerikai lakosság túlnyomó hányada, hogy szigorítsák a fegyverviselést, ha az ebben érdekelt szakmai szervezetek, szövetségek ennek épp ellenkezőjét akarják. Egyszerűen lobbiznak az ügy érdekében, és így nem történik semmi, hiába a köztudatbörödés. Fukuyama kifejtette, Amerikában hasonló a helyzet például a bevándorlás és a büdés esetében is. Utóbbinál, míg egyes európai országokban egy-két hét alatt letárgyalják a következő évi költségvetést, addig az Egyesült Államokban épp emiatt hosszú hónapokig is elhúzódhatnak az ilyen viták.

Az amerikai politológus-közgazdász szerint az EU-ban ugyanakkor épp ennek ellenkezője látszik, többségi döntés nélkül nincs döntéshozás, és sok esetben nem ott alkalmaznak federalizmust, ahol kellene. Példaként említette a teljes mértékben azonos európai fiskális politika hiányát, miközben érthetetlen szigorral lépnek fel részletkérdésekben, mint például a bor vagy a sajt címkézésének szabályai.

Magyarországról szólva a CEU-n felidézte, először 1989 júniusában járt Budapesten, James Baker akkori külügyminiszter szakpolitikai stábjánaként. Hangsúlyozta, hogy Magyarország élen járt a szocialista rendszer lebontásában, és a régió több államával ellentétben itt vér nélkül és erőszakmentesen zajlott az átalakulás. Szerinte egészen öt évvel ezelőttig problémamentes közép-európai demokráciának számított. Ugyanakkor ő is sokkolta Orbán Viktor tavaly, Tusnádfürdőn

Fukuyama beszélt a félénk és ellensúlyok rendszeréről is. FOTÓ: EUROPEANWAF

dmondott, az illiberális demokráciáról tartott beszéde.

Kiemelte, hogy a magyar alkotmány szerint a fékek és ellensúlyok rendszere nem gyengébb, mint például Nagy-Britanniában. A különbség a politikai kultúrában van: ott a kormány az informális szabályok alapján nem él vissza hatalmával és nem hagyja figyelmen kívül a kisebbségi véleményeket – tette hozzá.

Migránkérdésben azonban kicserít az az érzése támadhatott az embernek, mintha a nagy ameri-

kai és nyugati lapok senatikus, unszág ismételt kritikáit ismételte volna ő is olyan kijelentésével, mint hogy a probléma „kezelésében is látszik a különbség a közép-európai országok és Magyarország között”. Mintha Robert Fico kiállása Magyarország mellett, vagy a V4 mai állásfoglalása ez ügyben soha el nem hangzott volna. Hasonló panelnek tűnhetett az a – mindenféle konkrétumot nélkülöző – kijelentése is, hogy Orbán a parlamenti többség tudatában megsérti a kisebbségek jogait.

„Válságban van a liberális demokrácia”

TL

Sok helyen válságba került a liberális demokrácia modellje az elmúlt években, ezen az Egyesült Államok és Európa együttműködése és a gazdasági növekedés beindulása segíthet – mondta Francis Fukuyama pénteken Budapesten, a Közép-európai Egyetemen (CEU). Az amerikai filozófus és közgazdász a Democracy and its Discontents című konferencia megnyitóján elmondta: az amerikai demokrácia egyik fő hátránya, hogy a fékek és ellensúlyok rendszerének erőssége miatt nehézkes a kollektív döntéshozás. Európában viszont túl erősek a végrehajtó hatalmak, míg a parlamentek – különösen az Európai Parlament – túlgyengék – tette hozzá.

Francis Fukuyama kitért a kínai növekedés lassulásának tovagyrúró hatásaira, amelyek közül kiemelte az olajárak csökkenését, amely több „autoriter ország”, köztük Oroszország pozícióját is gyengítheti.

Az amerikai tudós azt is mondta, hogy sokkolta Orbán Viktor kormányfő illiberális demokráciáról szóló tavalyi beszéde, amely szerinte ellentmond az alapvető európai normáknak. Rámutatott, a magyarországi politika különösen annak fényében csalódás a számára, hogy 1989–90-ben az ország a rendszerváltás élvonalába tartozott. Kiemelte, hogy a magyar alkotmány szerint a fékek és ellensúlyok rendszere nem gyengébb, mint például Nagy-Britanniában, a különbség szerinte a politikai kultúrában van. ■